

A kecsketej jelentősége

Az ember már az ősidőkben felismerte a tej hasznosságát a táplálkozásban. A háziállatok közül feltehetőleg a juh és a kecske domesztikálódott először, amelyek közül az utóbbi tűnik ki tejének hasznosságával. A kecske teje abban különbözik más gazdasági állatfajok tejétől, hogy a táplálkozásban betöltött szerepén túl jótékony hatású a különböző betegségek gyógyításában és alkalmas az anyatej pótlására is, valamint kiváló szépségápoló szer.

Magyarországon 1645-ben találkozunk első ízben a kecsketej gyógyító hatásának leírásával. Az antibiotikumok felfedezéséig általánosan ismert volt a kecsketej gyógyító hatása. A tüdőszanatóriumok mellett kecske tenyészeteket tartottak és a kecsketej-kúra volt a gyógyítás legfontosabb része. A XIX. század végén széles körben elterjedt a dada helyettesítése kecskével. Krenedits (1900) a következőket írja: "Egyes gyermekorvosok azt mondják, hogy a kecske a legjobb szoptatós dajka, mert teje ragadós betegségeket nem okoz és feleslegessé tesz minden pótlékot, mesterséges táplálást, sőt a dajkatartás kellemetlenségeitől is megkíméli a családot; okos állat, hamar megszokja a dada szerepét, duzzogás nélkül, jókedvvel, hűségesen teljesíti feladatát."

A XIX. század végéig a reggel frissen fogyasztott kecsketejsavó-kúra általános volt a Felső-bajorországi Német Királyi Fürdőben. Ma a kecsketejsavó a legértékesebb kozmetikai cikkek egyik alkotója. A kecsketejsavót nemcsak gyógykezelésre és szépségápolásra használják, hanem ízesítéssel teljes értékű üdítő ital is.

Amennyiben a tej szárazanyagát, zsíráját és mint a legfontosabbat a kazin és savófehérje arányt tekintjük, úgy anyatejpótlásra a kecsketej a legalkalmasabb.

Rövidesen el kell érünk azt is, hogy a tehéntejre allergiás csecsemők részére kecsketejből készítsünk tápszereket, hasonlóan, mint az iparilag fejlett országokban teszik. Ezt követően várható csak, hogy az orvos és a védőnő nem tiltja, hanem javasolni fogja a kecsketej fogyasztását.

A tehéntej zsírtartalma áll legközelebb az anyatejhez, ezt követi a kecsketej. Ennek ellenére a kecsketej zsírja a kisebb tejszírgolyócskák miatt, sokkal közelebb áll az anyatejhez, mint a tehéntejé. Ezen kívül abban is különbözik a két tej, hogy a tehéntejből készült vaj sárga, a kecskéé pedig fehér. Ennek oka, hogy a tehéntej zsírja sok karotint tartalmaz, míg a kecske a karotint A-vitaminná átalakítva engedi a tejszírbá. Ez az oka annak, hogy a kecsketej A-vitamin tartalma 400%-kal is magasabb lehet, mint a tehéntejé. Ezt különösen felhasználhatjuk a pajzsmirigy zavart működése esetén, amikor a gyermek szervezete nem tudja a karotint A-vitaminná alakítani. A nagy A-vitamin tartalmú kecsketej fogyasztása minden olyan esetben előnyös, amikor az A-vitamint biztosítani kell. Ezen kívül a kecske teje több E-, K- és C-vitamint tartalmaz, mint a tehéntej, illetve nélkülözhetetlen aminosavakból sokkal többet tartalmaz, mint egy gyermek szüksége. Ezért arra is alkalmas, hogy a biológiailag kisebb értékű fehérjék kecsketejjel együtt etetve jobban hasznosuljanak.

Mivel több szérumfehérjét tartalmaz, mint a tehéntej, ezért nagyobb mennyiségben tartalmaz ellenanyagokat, növekedési faktorokat, szállítási feladatot végző transzferint, antivirális anyagokat.

Mindkét tej jelentős mennyiségű orotsavat tartalmaz, mely jelentős védelmet nyújt a rákos megbetegedések ellen. Talán ez az egyik oka, hogy újabban a kecsketejet előszeretettel javasolják a daganatos betegek gyógyításában.

A kecskének az a tulajdonsága, hogy igényli a takarmány sokféleségét és ezért elfogyasztja a legkülönbözőbb növényeket, lehetőséget ad arra, hogy speciális gyógytejet állítsunk vele elő. E célból takarmányát olyan gyógynövényekkel egészítjük ki, amelyek hatóanyagait kívánjuk nagyobb mértékben a tejben megjelentetni. Ez az út a természetgyógyászat újabb lehetőségét nyitja meg. Nyugat-Európában a kecsketejből lágy- és félkemény sajtokat készítenek. Igen kedveltek a kecsketejből készült, nemespenésszel érlelt sajtok. A kecskesajt jellegzetes íze a tejszír nagyobb kapron-, kapril és kaprinsav tartalmától származik. Szaga tiszta, állománya a tehéntejénél sűrűbb.